УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ"ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
(ПЛАМЕН АБРОВСКИ)

(Дата на утвърждаване: 21.10.2026 г.)

У К А З А Н И Я З А П Р И Л А Г А Н Е Н А С Х Е М А З А Д Ъ Р Ж А В Н А П О М О Щ

„Подкрепа на земеделските стопани, ангажирани в сектора на първичното селскостопанско производство, във връзка с кризата в Близкия изток“

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание

1.1. Раздел 2.1. и съотносимите разпоредби от Временна рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток („Временна рамка“);
1.2. Чл. 11, ал. 2, т. 1 и чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.
1.3. Решение на Управителен съвет (УС) на ДФ "Земеделие, Протокол № 262 от 14.10.2026 г.

2. Цел на помощта

С предоставяне на държавна подкрепа земеделските производители ще могат да бъдат облекчени от формиралия се финансов натиск в резултат от осезаемото повишение на цените на газьола и торовете. Целта на мярката е да осигури подкрепа на стопаните, ангажирани в първичното селскостопанско производство, за да се справят със специфичните неочаквани и внезапни увеличения на разходите за газьола и торовете, без да се нарушава установеният ритъм на пазара, като се избегнат рисковете от изоставяне на производството с последици за продоволствената сигурност.

3. Вид и форма на помощта

Помощта се предоставя под формата на преки безвъзмездни средства на земеделски стопани, осъществяващи дейност в първичното селскостопанско производство.

4. Бенефициери

4.1. **Помощта се предоставя на земеделски стопани**, осъществяващи дейност в сектора на първичното селскостопанско производство, които:

- са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (не се отнася за тютюнопроизводители);
- са регистрирани по реда на Наредба № 22 от 21.12.2016 г. за реда за водене на регистър на тютюнопроизводителите и регистър на лицата, които притежават разрешение за изкупуване на суров тютюн (при кандидатстване за тютюн);
- не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност и не са обявени в несъстоятелност;
- не са в производство по ликвидация;

- нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ). В случай на налични изискуеми и ликвидни задължения към Фонда, същите се прихващат от помощта.

4.2. **Помощта не се предоставя** на предприятия, които:

- не са изпълнили разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.
- вече са били в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187, 26.6.2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2023/1315, през счетоводния период, предхождащ 28 февруари 2026 г. За целта кандидатът декларира това обстоятелство.

4.3. **Специфични изисквания според направление за кандидатстване:**

4.3.1. На подпомагане за покриване на увеличените цени на **газьол** подлежат земеделски стопани, с валидно подадени заявления за кампания 2025 г., по схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство”. За целта се предоставя информация от Министерството на земеделието и храните на ДФ „Земеделие“ за използваните литри газьол в първичното селскостопанско производство за календарната 2024 г. (предмет на Кампания 2025 г. на държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство”).

4.3.2. Допустимите площи за подпомагане за покриване на увеличените цени на **торовете** са установените площи по Интервенцията за основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) за Кампания 2025 г., <u>след извършените административни и/или проверки на място, преди налагане на административни санкции за Кампания 2025</u>

4.3.3. Културите, които се подпомагат по т. 4.3.2. са както следва:

<u>Зърнено-житни:</u>

Пшеница мека (зимна); Пшеница мека (пролетна); Еднозърнест лимец; Двузърнест лимец; Спелта; Твърда пшеница; Ръж (зимна); Ръж (пролетна); Тритикале (зимно); Тритикале (пролетно); Ечемик (зимен); Ечемик (пролетен); Овес (зимен); Овес (пролетен); Просо; Ориз; Маслодайна рапица (зимна); Маслодайна рапица (пролетна); Кориандър; Царевица за зърно; Сорго; Захарно цвекло; Слънчоглед; Царевица за силаж; Фуражно цвекло; Захарна царевица;

<u>Зърнено-бобови:</u>

Фасул (зърно); Нахут; Грах за зърно (зимен); Грах за зърно (пролетен) (вкл. фуражен); Бакла за зърно; Леща; Вигна; Фъстъци;

<u>Фуражни:</u>

Едногодишни зърнено-житни; Едногодишни зърнено-бобови; Фий; Бурчак; Репко; Синап; Смесени едногодишни; Едногодишни фуражни зеленчуци; Люцерна; Детелина; Звездан; Еспарзета; Лупина;

<u>Маслодайни и технически култури:</u>

Памук, Хмел; Тютюн; Цикория; Сусам; Соя; Лен маслодаен; Лен влакнодаен; Коноп; Анасон; Резене; Кимион; Валериана; Босилек; Бял трън;

<u>Трайни насаждения:</u>

Овощни видове; Семкови овощни видове; Ябълки; Круши; Дюли; Мушмули; Костилкови овощни видове; Сливи; Праскови/нектарини; Кайсии/зарзали; Череши; Вишни; Дрян; Други трайни насаждения; Ядкови (черупкови) видове; Орехи; Бадеми;

Лешници; Кестени; Шам-фъстъци; Ягодоплодни видове; Ягоди; Малини; Къпини; Френско грозде; Арония; Касис; Актинидия (киви); Бодливо грозде; Боровинки; Смокини; Лозя; Винени; Десертни; Маслодайна роза; Лавандула, Шипка;

Зеленчукови насаждения на открито:

Домати (на открито); Пипер (на открито); Патладжан; Краставици (на открито); Корнишони на открито; Картофи; Картофи за семена; Тикви за семки; Тиквички; Тикви; Дини; Пъпеши; Зелен фасул; Зелен грах; Зелена бакла; Бамя; Главесто зеле; Карфиол; Броколи; Салата; Марули; Спанак; Копър; Моркови; Магданоз; Целина; Салатно цвекло; Репички; Ряпа; Лук; Чесън; Праз; Арпаджик; Артишок; Аспержи; Кореноплодни зеленчукови култури; Луковични зеленчукови култури; Листностъблени зеленчукови култури;

Оранжерийни култури:

Ягоди – отопляеми оранжерии; Ягоди – неотопляеми оранжерии; Малини – отопляеми оранжерии; Малини – неотопляеми оранжерии; Домати – отопляеми оранжерии; Домати – неотопляеми оранжерии; Пипер – отопляеми оранжерии; Пипер – неотопляеми оранжерии; Краставици – отопляеми оранжерии; Краставици – неотопляеми оранжерии;

5. Срок на прилагане: Дата на въвеждане на схемата и продължителност на прилагане

Помощта се прилага до 31.12.2026 г.

6. Максимален размер на помощта:

Съгласно точка 63 от Временната рамка – до 50 000 евро на предприятие с дейност в първичното производство на селскостопански продукти.

7. Бюджет по схемата

Бюджетът на помощта е в размер до 170 000 000 евро и е разпределен в две направления, като помощта се изчислява последователно:

- **за газьол**;
- **за торове** - остатъкът от наличния бюджет след разпределението на средствата за газьол и след решение на Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на утвърдения бюджет по схемата, се определя коефициент на редукция на ставките по групи култури при подпомагане на торове, с който се преизчислява размерът на помощта на всеки заявител. Бюджетът на помощта се утвърждава с решение на УС на ДФ „Земеделие“.

8. Приемливи разходи

Помощта покрива част от увеличените цени на газьола и торовете в резултат от кризата в Близкия изток. Ставката за газьол е 0.44 евро/литър и е определена на базата на съпоставка между осредненатa цена на литър газьол за месеците април и май 2026 г. и осредненатa стойност на горивото за разглеждания период през 2025 г.

Ставките за подпомагане по групи култури във връзка с увеличените цени на торовете ще се определят на база остатъкът от бюджета по т. 7 на настоящия Раздел след разпределението на средствата за газьол и след решение на УС на Държавен фонд „Земеделие“.

9. Механизъм за предоставяне на помощта

9.1. Индивидуалният размер на помощта за всеки бенефициер се изчислява като произведение от използваните литри газьол по данни на Министерството на земеделието и храните в първичното селскостопанско производство за календарната 2024 г. (предмет на Кампания 2025 г. на държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство") и фиксирана ставка от 0.44 EUR на литър.

Информацията за използваните литри газьол се предоставя от Министерството на земеделието и храните на Държавен фонд „Земеделие".

9.2. Ресурсът за подпомагане за торовете ще се утвърди и разпредели с решение на Управителния съвет на ДФЗ след определяне на размера на помощта за газьола.

Индивидуалният размер на помощта за торовете се изчислява като допустимите за подпомагане площи се умножат по ставка, определена като произведението между осреднената разходна норма за торене и ценови показател. Осреднената разходна норма за торене се базира на данни за норми на торене за културите по т.4.3.4. Допустимите площи за подпомагане са установените площи по Интервенцията за основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) за Кампания 2025 г.

Ценовият показател отразява ценовото отклонение на вносните стойности на азотните торове спрямо базовата единична стойност за 2024 г. и представлява обективен индикатор за движението на пазара на торовете. Използвани са данни за вносните цени на азотните торове в ЕС от Доклада за наблюдение на цените на торовете за месеците май и юни 2026 г. Съгласно данните от Доклада, ценовият показател е определен в размер на 0,251 евро/кг.

9.3. **В случай, че бенефициерът е получил 50 000 евро помощ за газьол, отпада възможността да получи помощ за торове. При недостигнат таван по Временната рамка, подпомагането за торове се изплаща до достигане на индивидуално изчисления максимум, но не повече от 50 000 евро общо за двете линии на подпомагане на бенефициер.**

9.4. Подаване на заявление от приобретател, в случай на прехвърляне на заявление по Директни плащания за Кампания 2025.

За удостоверяване на правото за подаване на заявление се изисква:

- приобретателят да е регистриран по Наредба № 3/1999 г.
- проверка в дирекция „Директни плащания" за наличие на одобрение за прехвърляне на стопанство.
- помощта по настоящата схема за подпомагане на преобретателя се натрупва с помощта на титуляра - прехвърлителя. в рамките на максималния размер от 50 000 евро.

II. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

Указанията за прилагане на помощта, условията за кандидатстване, допустимост и сроковете за изплащане се утвърждават с решение на Управителния съвет на Държавен фонд "Земеделие".

1. Ред за кандидатстване.

1.1. Лицата по т.4 от Раздел I на настоящите указания подават заявление за подпомагане **в Общински служби земеделие (ОСЗ) към ОД "Земеделие" на МЗХ** по постоянен адрес на физическото лице (при кандидатстване на ФЛ) и по седалището на едноличния търговец или юридическото лице (при кандидатстване на ЕТ и ЮЛ). Кандидатства се

лично или чрез упълномощено лице, след представяне на нотариално заверено пълномощно по образец, изготвен от ДФЗ.
1.2. Служителите от ОСЗ оказват помощ на кандидатите по т. 1.1. от настоящия Раздел, при подаване на заявленията за подпомагане. Заявлението за подпомагане се разпечатва от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) в два екземпляра и се подписва от кандидата/упълномощеното лице. Всяко заявление получава номер, който се генерира автоматично. Датата на разпечатване и подписване на заявлението се счита за дата на подаване на заявлението за подпомагане в ДФЗ.
1.3. Един екземпляр от заявлението се предоставя на кандидата или на упълномощеното от него лице. Вторият екземпляр се предоставя на ДФЗ, като ОСЗ са длъжни да предоставят заявленията за подпомагане и придружаващите ги документи на ОД на ДФЗ в областта, в която се намира общинската служба. Предаването се извършва периодично с приемно-предавателен протокол.
1.4. Служител на ОД на ДФЗ проверява предоставените документи за окомплектованост и легитимност. Когато при проверката се констатират непълноти или несъответствия, служител на ОД на ДФЗ уведомява кандидата на посочения от него в заявлението телефон, като за уведомяването се съставя протокол, с който се доказва съобщаването по чл. 18а от АПК. Кандидатът следва в рамките на крайния срок по т. 4.2. от настоящия Раздел да се яви в ОПСМП към ОД на ДФЗ и да отстрани откритите непълноти или несъответствия. В случай че кандидатът за подпомагане не се яви в указания срок в ОД на ДФЗ за отстраняване на непълнотите или несъответствията, се счита, че няма подадено валидно заявление за подпомагане и неговото администриране се прекратява.
1.5. След обобщаване, обработване на приетите заявления и извършване на калкулации за газьола, предвид ставката по т. 8 на Раздел I, ДФ „Земеделие" уведомява МЗХ. На база подадената информация за общия размер на помощта за газьола и реализирания остатък по бюджета на помощта, с решение на УС на Държавен фонд „Земеделие" ще се определят ставките за подпомагане на торовете.
Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на утвърдения бюджет по схемата, се определя коефициент на редукция на ставките, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.
1.6. ДФЗ взема решение за одобрение на заявлението или прави отказ.
1.7. ДФЗ предоставя информация на НАП за предстоящите плащания на земеделските стопани, бенефициери по настоящата помощ.
1.8. Помощта се изплаща по посочената IBAN сметка на земеделския стопанин.

2. Документи за предоставяне на помощта

2.1. **Кандидатите прилагат следните документи:**

а) заявление, генерирано от системата, в което се декларира:

- ЕИК *(за ЕТ и ЮЛ)*;
- IBAN сметка и BIC код на обслужващата банка;
- количеството използвани литри газьол по данни на Министерството на земеделието и храните, съгласно т. 9 на Раздел I, за които се кандидатства;
- допустимите площи за подпомагане (установените площи по Интервенцията за основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) за Кампания 2025г., след извършените административни и/или проверки на място, преди налагане на административни санкции за Кампания 2025.);

- наличие/липса на друго публично финансиране за същите приемливи разходи;
- че няма неизпълнени разпореждания за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта да се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар;
- че не са били в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187, 26.6.2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2023/1315, през счетоводния период, предхождащ 28 февруари 2026 г.

б) решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за кандидатстване по схемата *(не се отнася за ЕТ).*

в) пълномощно по образец (нотариално заверено), в случай на кандидатстване чрез упълномощено лице.

г) удостоверение за актуална банкова сметка, по която ще бъде преведена сумата.

2.2. **Документи, издадени служебно в резултат на извършени проверки от отдели ПСМП.**

а) извлечение/принт скрийн от регистър „Лоши вземания“ в ИСАК, удостоверяващо дали бенефициерът има изискуеми задължения към Фонда;

б) разпечатка/принт скрийн от проверка в Търговския регистър, удостоверяваща наличие или липса на открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност и проверка за производство по ликвидация (за ЮЛ и кооперациите);

2.3. **Документи, предоставени служебно на ДФЗ:**

Поименна справка с информация за използваните литри газьол, предоставена от Министерството на земеделието и храните по т. 9 на Раздел I от настоящите указания.

3. Контрол и отговорности.

3.1. ДФЗ извършва контрол, чрез попълване на контролни листи за съответствие с условията за допустимост на бенефициерите съгласно т. 4 от Раздел I на настоящите указания и окомплектованост на документите по т. 2 от настоящия Раздел.

3.2. ДФЗ контролира общата стойност на помощта по настоящата схема за държавна помощ да не надхвърля 50 000 евро на бенефициер.

3.3. При деклариране на неверни данни и представяне на неистински документи, вземането на Фонда става изискуемо и земеделският стопанин възстановява получените средства, заедно със законната лихва от датата на получаването им.

3.4. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Установяване на дължимостта на публичното вземане и принудителното му събиране се осъществява от ДФ „Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

4. Срокове на помощта

4.1. Срок за подаване на заявленията – обявява се със заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“. Заповедта се публикува на сайта на ДФ „Земеделие“.

4.2. Срок за отстраняване на открити непълноти или несъответствия по т. 1.4. на Раздел II от настоящите указания: до 5 работни дни след крайния срок за прием на заявления.

4.3. **Срок за изплащане на помощта:** обявява се със заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“.

Допуска се изплащане на помощта и след срока, но не по-късно от срока на действие на настоящата помощ, при възникнали обстоятелства и казуси, които изискват извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициер.

III. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта, съгласно тази схема, е вид държавна помощ, предоставена при спазване условията на правото на Европейския съюз.

2. Помощта е мярка за смекчаване на последиците от кризата в Близкия изток и представлява подкрепа за преодоляване на временни трудности, пред които са изправени предприятията, осъществяващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти, поради смущения на икономическата дейност, свързани с рязкото увеличение на цените на торовете и горивата.

3. Помощта за предприятията, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти не се определя на основата на цената или количеството продукти, пуснати на пазара.

4. Помощта се предоставя по точка 63 от Временната рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток. Ползваните елементи за изчисляването на размера на индивидуалната помощ, за да се гарантира пропорционалност, са: размер на земята, използвана за първично селскостопанско производство; осреднени разходни норми за торене; оценка на увеличението на цената на газьола; обща оценка на разхода на газьол в първичното производство на селскостопански продукти; обща оценка за движението на цените на пазара на азотните торове.

5. Общият номинален размер на помощта не може да надвишава 50 000 евро за предприятие съгласно точка 63 от Временната рамка. Всички използвани стойности са в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси.

6. Мярката за държавна помощ може да се натрупва в съответствие с изискванията в специфичните раздели на Временната рамка.

6.1. Мярката за държавна помощ може да се натрупва в съответствие с изискванията в специфичните раздели на Временната рамка. Тя също така може да се натрупва с помощи по регламентите за помощ de minimis или с помощи по регламентите за групово освобождаване, при условие че се спазват разпоредбите и правилата за натрупване от посочените регламенти. В тази връзка настоящата помощ не се натрупва с предоставените през 2025 и 2026 г. помощи de minimis, предвид различните приемливи разходи.

6.2. Помощта не се натрупва с държавната помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство”, поради това, че ставката от 0.44 е увеличения нетен разход, като от нея са извадени акциз и ДДС, поради което не е налице двойно финансиране.

7. Земеделски стопани, които са предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, нямат право на помощта.

8. Земеделски стопани - предприятия, които вече са били в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187, 26.6.2014 г.) изменен с Регламент (ЕС) 2023/1315, през счетоводния период, предхождащ 28 февруари 2026 г., нямат право на помощта.

9. Публикуване и информация – изпълнение на изискванията на Раздел 4 Мониторинг и докладване от Временната рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток.

Съгласно точка 75 от Временната рамка, съответната информация за всяка индивидуална помощ, предоставена съгласно настоящото съобщение, в размер над 10 000 EUR в сектора на първичното селското стопанство и рибарството, се публикува на уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието – Държавен фонд „Земеделие" в срок от 6 месеца от момента на предоставянето ѝ.

В Министерството на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени във Временната рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток, се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта.

10. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи ДФ "Земеделие" е администратор на помощта по отношение на предоставянето ѝ. В съответствие с чл. 8, ал. 2, т. 3 и т. 4 от Закона за държавните помощи дейностите по уведомяване, докладване и комуникация с Европейската комисия се осъществяват от министъра на земеделието и храните.

За МЗХ:
Заместник-министър: (П)
Проф. д-р Крум Неделков

Заместник-министър: (П)
Янислав Янчев

За ДФ "Земеделие":
Изпълнителен директор: (П)
Владислава Казакова